

Seat No. : _____

MM-203

May-2025

B.Com., Sem.-IV

208 : Taxation-2

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચનાઓ : (1) પ્રશ્નની જમણી બાજુએ ગુણ દર્શાવેલ છે.

(2) તમામ પ્રશ્નો એકસરખા ગુણ ધરાવે છે.

(3) જરૂરી ગણતરી જવાબના ભાગરૂપે દર્શાવવી.

1. શ્રી ઋતુરાજ ગાયકવાડના ધંધાનું તા. 31-3-2023ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું નફા-નુકસાન ખાતું નીચે મુજબ છે : 14

ઉધાર

નફા-નુકસાન ખાતું

જમા

વિગત	(₹)	વિગત	(₹)
સામાન્ય ખર્ચા	80,000	કાયો નફો	14,56,800
સ્ટાફનો પગાર	9,20,000	વટાવ અને કમિશન	65,000
ઘાલખાધ	20,000	શેર પર ડિવિડન્ડ	28,000
ઘાલખાધ અનામત	50,000	ઘાલખાધ પરત	12,000
કરવેરાની જોગવાઈ	97,000	શેર વેચાણનો નફો	88,200
આવકવેરો	1,18,000		
જીવન વીમા પ્રીમિયમ	18,000		
મોટરકારના ખર્ચા	40,000		
આગથી નુકસાન	28,000		
કાનૂની ખર્ચા	18,000		
દાન	25,000		
મૂડી પર વ્યાજ	60,000		
પુત્રને જન્મદિવસની ભેટ	11,000		
મોટરકારનો ધસારો	80,000		
યોગ્યો નફો	85,000		
	16,50,000		16,50,000

વધારાની માહિતી :

- (1) સ્ટાફ પગારમાં ₹ 1,20,000 તેઓની પત્નીને ચૂકવેલ પગારનો સમાવેશ થાય છે, જેઓ ધંધામાં કોઈપણ પ્રકારની ફરજ બજાવતા નથી.
 - (2) ઘાલખાધ પરત પૈકી 40% રકમ અગાઉના વર્ષોમાં માન્ય ન હતી.
 - (3) મોટરકારનો 60% ઉપયોગ અંગત વપરાશ માટે થાય છે.
 - (4) ₹ 32,000ની ધંધાકીય આવક નફા-નુકસાન ખાતામાં નોંધાયેલ નથી.
 - (5) ₹ 12,000નું આગના વીમાનુ પ્રીમિયમ નફા-નુકસાન ખાતે નોંધાયેલ નથી.
- ઉપરોક્ત માહિતી પરથી આકારણી વર્ષ 2023-24 માટે ધંધાના કરપાત્ર નફાની ગણતરી કરો.

અથવા

1. ડૉ. એમ.એસ. ધોનીની તા. 31-3-2023ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષની આવક અને જાવકની માહિતી નીચે મુજબ હતી :

14

આવક-જાવક ખાતું

આવક	(₹)	જાવક	(₹)
શરૂની બાકી	3,33,800	હોસ્પિટલનું ભાડું	1,20,000
વીઝીટ ફી	2,62,000	પગાર	4,60,000
કન્સલ્ટેશન ફી	7,20,000	ટેલિફોન બિલ	12,000
દવાઓનું વેચાણ	1,44,000	મેગેઝિનની ખરીદી	6,000
ઓપરેશન થિયેટરનું ભાડું	1,24,200	મોટરકાર ખર્ચ	6,000
શેર પર ડિવિડન્ડ	67,200	મ્યુનિસિપલ કર	12,000
બેંકની ફિક્સ ડિપોઝીટનું વ્યાજ	24,000	વ્યવસાય માટે મુસાફરી ખર્ચ	12,000
સગા-સંબંધી પાસેથી મળેલ ભેટ	1,60,000	જીવન વીમા પ્રીમિયમ	24,000
સર્જકલ સાધનોનું વેચાણ	44,800	દવાઓની ખરીદી	80,000
ઘર ભાડું (ભાડે આપેલ)	1,20,000	પુત્ર માટે મોબાઈલની ખરીદી	42,000
		આખરની બાકી	12,26,000
	20,00,000		20,00,000

વધારાની માહિતી :

- (1) હોસ્પિટલના ભાડામાં 40% રહેઠાણના મકાનનું ભાડું છે.
 - (2) પગારમાં ₹ 20,000 તેઓના પુત્રને ચૂકવેલ પગારનો સમાવેશ થયેલ છે. જેઓ આ વ્યવસાયમાં કોઈ જ ફરજ બજાવતા નથી.
 - (3) મ્યુનિસિપલ કરમાં ₹ 4,800 રહેઠાણના મકાનનો કર છે.
 - (4) મોટરકારનું વ્યવસાય અને અંગત વપરાશનું પ્રમાણ 2 : 1 છે.
 - (5) મોટરકારની શરૂની બાકી ₹ 1,20,000 હતી. જેના પર ઘસારાનો દર 15% છે.
 - (6) દવાઓનો શરૂનો અને આખરનો સ્ટોક અનુક્રમે ₹ 70,000 અને ₹ 20,000 છે.
- ઉપરોક્ત માહિતી પરથી આકારણી વર્ષ 2023-24 માટે ધંધા અને વ્યવસાયની કરપાત્ર આવકની ગણતરી કરો.

2. શ્રી રવિન્દ્ર જોડેજા પાછલા વર્ષ 2022-23 અંગે નીચે મુજબની માહિતી પૂરી પાડે છે :

14

મિલકત	ખરીદ તારીખ	ખરીદ કિંમત (₹)	વેચાણ તારીખ	વેચાણ કિંમત (₹)	વેચાણ ખર્ચા (₹)
રહેઠાણનું મકાન	1-7-2017	40,80,000	1-6-2022	52,00,000	13,000
ઝવેરાત	1-1-2013	3,60,000	1-7-2022	8,25,000	7,200
અંગત મોટરકાર	1-8-2014	6,20,000	1-8-2022	3,25,000	5,000
નહિ નોંધાયેલ ડિબેન્ચર	1-1-2012	3,73,200	1-9-2022	5,98,000	2,800

વર્ષ	2011-12	2012-13	2013-14	2017-18	2022-23
સૂચકઆંક	184	200	220	272	331

કર બચાવવાના હેતુથી તેઓએ તા. 1-10-2022ના રોજ ₹ 1,11,000નું રોકાણ પંચવર્ષીય NHAIના બોન્ડમાં કરેલ છે.

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી આકારણી વર્ષ 2023-24 માટે કરપાત્ર મૂડી નફાની ગણતરી કરો.

અથવા

2. શ્રી શિવમ દુબે પાછલા વર્ષ 2022-23 અંગે નીચેની માહિતી પૂરી પાડેલ છે :

14

વિગત	₹
(1) બેંકની ફિક્સ ડિપોઝીટનું પ્રાપ્ત વ્યાજ	6,000
(2) સેમિનારમાં લેક્ચરની આવક	10,000
(3) પોસ્ટ ઓફિસમાં બચત ખાતાનું વ્યાજ (પત્ની સાથેનું સંયુક્ત ખાતું)	6,000
(4) સરકારી જમીનગીરીનું વ્યાજ	19,000
(5) કંપનીની ડિરેક્ટર ફી	20,000
(6) અધોષિત સ્ત્રોતમાંથી મળેલ આવક	2,84,000
(7) લોટરી જીતની આવક (TDS @ 30%)	70,000
(8) તેમણે લખેલ પુસ્તકની રોયલ્ટી	82,000
(9) સંબંધીને ધારેલ લોનનું વ્યાજ	14,000
(10) ગોલ્ડ મોનેટાઈઝેશન સ્કીમમાં રોકાણનું વ્યાજ	18,000
(11) નોંધાયેલ કંપનીના ડિબેન્ચરનું પ્રાપ્ત વ્યાજ (TDS @ 10%)	18,000
(12) પોસ્ટ ઓફિસની માસિક આવક યોજના (MIS)નું વ્યાજ (પત્ની સાથેનું સંયુક્ત ખાતું)	6,000

તેઓએ લખેલ પુસ્તકને ટાઈપિંગ કરાવવાનો ખર્ચ ₹ 6,000 ચૂકવ્યો હતો.

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી આકારણી વર્ષ 2023-24 માટે અન્ય સાધનોની કરપાત્ર આવકની ગણતરી કરો.

3. (A) ટૂંકનોંધ લખો : “મેડીકલેમ પોલીસીના પ્રીમિયમ અંગેની કલમ 80D હેઠળની કપાત”. 7
- (B) ટૂંકનોંધ લખો : “મૂડી નુકસાનને માંડી વાળવું અને આગળ ખેંચી જવું”. 7

અથવા

3. (A) ટૂંકનોંધ લખો : “મકાનના લોનના વ્યાજ અંગે કલમ 80 EE અને કલમ 80 EEA હેઠળ કપાત”. 7
- (B) ટૂંકનોંધ લખો : “ધંધાકીય નુકસાનને માંડી વાળવું અને આગળ ખેંચી જવું”. 7

4. (A) “GSTના પ્રકારો” વિશે ટૂંકનોંધ લખો. 7
- (B) “GST પરિષદ અને તેનાં કાર્યો” વિશે ટૂંકનોંધ લખો. 7

અથવા

4. (A) “ઈનપુટ ટેક્સ ક્રેડિટ” વિશે ટૂંકનોંધ લખો. 7
- (B) “ધંધાના સ્થળ” વિશે ટૂંકનોંધ લખો. 7

5. સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો : (કોઈપણ સાત) 14

- (1) નીચેના પૈકી કઈ આવક ધંધાકીય પ્રવૃત્તિની ગણાય ?
- (a) વસ્તુકે સેવાનું વેચાણ (b) નોકરીમાંથી મળેલ પગાર
- (c) મકાનના ભાડાની આવક (d) એકપણ નહિ
- (2) ધંધાના બચત ખાતામાં મળેલ વ્યાજની કરપાત્રતા જણાવો.
- (a) કરપાત્ર નથી (b) સંપૂર્ણ કરપાત્ર
- (c) ઓછા દરે કરપાત્ર (d) વધુ દરે કરપાત્ર
- (3) આવકવેરાના કાયદા મુજબ ઘસારો ગણવાની કઈ પદ્ધતિ માન્ય ગણાય ?
- (a) ઘટતી જતી બાકીની પદ્ધતિ (b) સીધી લીટીની પદ્ધતિ
- (c) (a) અને (b) બંને (d) એકપણ નહિ
- (4) 3 વર્ષથી વધુ સમયથી ધારણ કરેલ મૂડી મિલકતને વેચવાથી થયેલ મૂડી નફો _____ ગણાય.
- (a) ટૂંકાગાળાનો મૂડી નફો (b) લાંબાગાળાનો મૂડી નફો
- (c) મધ્યમગાળાનો મૂડી નફો (d) એકપણ નહિ

(5) મકાન સિવાયની મૂડી મિલકત વેચવાથી ઉદ્ભવેલ મૂડી નફામાંથી કલમ 54F હેઠળ કરમુક્ત મૂડી નફાનું કયું સૂત્ર સાચું છે ?

- (a) $\frac{\text{નવા મકાનમાં કરેલ રોકાણ} \times \text{કુલ મૂડી નફો}}{\text{કુલ યોજ્ઞી ઉપજ}}$
- (b) $\frac{\text{નવા મકાનમાં કરેલ રોકાણ} \times \text{કુલ યોજ્ઞી ઉપજ}}{\text{કુલ મૂડી નફો}}$
- (c) $\frac{\text{કુલ યોજ્ઞી ઉપજ} \times \text{કુલ મૂડી નફો}}{\text{નવા મકાનમાં કરેલ રોકાણ}}$
- (d) એકપણ નહિ

(6) અંકિતાને પાછલા વર્ષમાં તેના જન્મદિવસ નિમિત્તે તેના દાદા પાસેથી ₹ 55,000 ભેટ મળેલ હોય તો તેની કરપાત્રતા જણાવો.

- (a) સંપૂર્ણ કરપાત્ર
- (b) સંપૂર્ણ કરમુક્ત
- (c) ₹ 5,000 કરપાત્ર
- (d) એકપણ નહિ

(7) જીવન વીમા પ્રીમિયમ, પી.પી.એફ. વગેરે અંગે કલમ 80C હેઠળ મળતી વધુમાં વધુ કપાત _____ છે.

- (a) ₹ 1,50,000
- (b) ₹ 1,00,000
- (c) ₹ 50,000
- (d) એકપણ નહિ

(8) કલમ 80E હેઠળ મળતી કપાત _____ માટેની છે.

- (a) મેડીકલેમ પ્રીમિયમ
- (b) શૈક્ષણિક લોનનું વ્યાજ
- (c) બચત ખાતાનું વ્યાજ
- (d) એકપણ નહિ

(9) જો કોઈ સગીર બાળક તેની કુશળતા કે પ્રતિભાના કારણે આવક મેળવે છે, તો તેના પર કેવી રીતે કર લાદવામાં આવે છે ?

- (a) સગીર બાળકના હાથમાં અલગથી કર વસૂલવામાં આવે છે.
- (b) તેના માતા-પિતાની આવકમાં જોડવામાં આવે છે.
- (c) કરમુક્ત ગણાય
- (d) એકપણ નહિ

- (10) નીચેના પૈકી કયો GSTનો ભાગ ગણાતો નથી ?
- (a) IGST (b) VAT
(c) CGST (d) SGST
- (11) ભારતમાં GSTનો અમલ ક્યારથી થયો ?
- (a) 1લી જુલાઈ, 2017 (b) 1લી એપ્રિલ, 2017
(c) 1લી જાન્યુઆરી, 2017 (d) એકપણ નહિ
- (12) IGSTનું પુરું નામ જણાવો.
- (a) Integrated Goods and Sales Tax
(b) Integrated Goods and Service Tax
(c) Indian Goods and Service Tax
(d) એકપણ નહિ
-

Seat No. : _____

MM-203

May-2025

B.Com., Sem.-IV

208 : Taxation-2

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :**
- (1) Figures in the right indicate the marks of the question.
 - (2) All questions carry equal marks.
 - (3) Show necessary calculation of each question as part of your answer.

1. Shri Raturaj Gaikwad has prepared the following Profit and Loss Account of his business for the year ending on 31st March, 2023 :

14

Dr.		Profit and Loss Account		Cr.	
Particular	(₹)	Particular	(₹)		
To general expenses	80,000	By Gross Profit	14,56,800		
To staff salary	9,20,000	By discount and commission	65,000		
To bad debts	20,000	By dividend on share	28,000		
To bad debts reserve	50,000	By bad debts recovery	12,000		
To provision for tax	97,000	By profit on sale of share	88,200		
To income-tax	1,18,000				
To life insurance premium	18,000				
To motor car expenses	40,000				
To loss by fire	28,000				
To legal expenses	18,000				
To donation	25,000				
To interest on capital	60,000				
To birthday gift to his son	11,000				
To depreciation on motor car	80,000				
To Net Profit	85,000				
	16,50,000				16,50,000

Additional Information :

- (1) Staff salary included ₹ 1,20,000 of his wife, who does not perform any duty in his business.
- (2) 40% amount of bad debts recovery was not allowed in the previous year.
- (3) 60% of motor car is used for personal use.
- (4) ₹ 32,000 business income is unrecorded in P&L A/c.
- (5) ₹ 12,000 fire insurance premium is unrecorded in P&L A/c.

From the above information, calculate taxable profit from business for the assessment year 2023-24.

OR

1. Following is the information related to receipts and payments of Dr. M.S. Dhoni for the year ending on 31st March, 2023 :

14

Receipts and Payments Account

Receipts	(₹)	Payments	(₹)
To opening balance	3,33,800	By hospital rent	1,20,000
To visit fees	2,62,000	By salaries	4,60,000
To consultation fees	7,20,000	By telephone bill	12,000
To sale of medicines	1,44,000	By purchase of magazine	6,000
To rent of operation theatre	1,24,200	By motor-car expenses	6,000
To dividend on share	67,200	By municipal taxes	12,000
To interest on bank fixed deposit	24,000	By professional travelling expenses	12,000
To gift received from relatives	1,60,000	By life insurance premium	24,000
To sale of surgical instruments	44,800	By purchase of medicines	80,000
To house rent (let out)	1,20,000	By purchase of mobile for son	42,000
		By closing balance	12,26,000
	20,00,000		20,00,000

Additional information :

- (1) Hospital rent includes 40% for residential house.
- (2) Salaries include ₹ 20,000 paid to his son, who does not provide any service in firm.
- (3) Municipal taxes include ₹ 4,800 for residential house.
- (4) Motor-car is used for office and personal use in the ratio 2 : 1.
- (5) The opening written down value of motor-car was ₹ 1,20,000. Depreciation allowable is 15%.
- (6) Opening stock and closing stock of medicine are ₹ 70,000 and ₹ 20,000 respectively.

From the above information, calculate taxable income of business and profession for the assessment year 2023-24.

2. Shri Ravindra Jadeja has provided the following information for previous year 2022-23 : 14

Assets	Date of Purchase	Purchase Price (₹)	Date of Sale	Sales Price (₹)	Sales Expenses (₹)
Residential House	1-7-2017	40,80,000	1-6-2022	52,00,000	13,000
Jewellery	1-1-2013	3,60,000	1-7-2022	8,25,000	7,200
Personal motor car	1-8-2014	6,20,000	1-8-2022	3,25,000	5,000
Unlisted debenture	1-1-2012	3,73,200	1-9-2022	5,98,000	2,800

Year	2011-12	2012-13	2013-14	2017-18	2022-23
Index No.	184	200	220	272	331

For the benefit of tax exemption, he invested ₹ 1,11,000 in five year's bonds of NHAI on 1-10-2022.

Calculate taxable capital gain for the assessment year 2023-24 from the above informations.

OR

2. Shri Shivam Dube provided following information relating to previous year 2022-23 : 14

Particulars	₹
(1) Interest received on bank fixed deposit	6,000
(2) Income from lecture in seminars	10,000
(3) Interest on post office saving account (joint account with spouse)	6,000
(4) Interest on government securities	19,000
(5) Directors fee from company	20,000
(6) Income from undisclosed source	2,84,000
(7) Winning from lotteries (TDS @ 30%)	70,000
(8) Royalty on book written by him	82,000
(9) Interest on loan given to relative	14,000
(10) Interest on deposit certificate issued under gold monetization scheme	18,000
(11) Interest received on debenture of listed company (TDS @ 10%)	18,000
(12) Interest on Monthly Income Scheme (MIS) of post office (joint account with spouse)	6,000

He paid ₹ 6,000 for typing the manuscript of book written by him. Calculate taxable income from other source for the assessment year 2023-24 from the above informations.

3. (A) Write short note on “Deduction u/s 80D regarding Premium on Mediciclaim Policy”. 7
(B) Write short note on “Set-off and carry forward of capital losses”. 7

OR

3. (A) Write short note on “Deduction u/s 80 EE and 80 EEA regarding interest on home loan”. 7
(B) Write short note on “Set-off and carry forward of business losses”. 7

4. (A) Write short note on “Types of GST”. 7
(B) Write short note on “GST Council and its functions”. 7

OR

4. (A) Write short note on “Input Tax Credit”. 7
(B) Write short note on “Business Place”. 7

5. Choose the correct answer : (Any **Seven**) 14

- (1) Which of the following is an example of revenue from business activities ?
(a) Sales of product or service
(b) Salary from job
(c) Rental income from house property
(d) None of the above
- (2) What is the tax treatment of interest earned on business savings account ?
(a) Not taxable
(b) Fully taxable
(c) Taxed at a lower rate
(d) Taxed at a higher rate
- (3) Which method is allowed for charging depreciation under Income Tax Act ?
(a) Written Down Value method
(b) Straight Line Method
(c) Both (a) and (b)
(d) None of the above

- (4) Which type of capital gain arises from the sale of capital assets held for more than 3 years ?
- Short term capital gain
 - Long term capital gain
 - Medium term capital gain
 - None of the above
- (5) Which of the following is correct formula for exemption u/s 54F for capital gain arose due to sale of capital assets other than house property ?
- $\frac{\text{Amount invested in new house} \times \text{Total capital profit}}{\text{Total Net Consideration}}$
 - $\frac{\text{Amount invested in new house} \times \text{Total Net Consideration}}{\text{Total capital profit}}$
 - $\frac{\text{Total Net Consideration} \times \text{Total capital profit}}{\text{Amount invested in new house}}$
 - None of the above
- (6) Ankita received Birthday Gifts of ₹ 55,000 from her grandfather in previous year. Show taxability of Gifts.
- Fully taxable
 - Fully tax free
 - ₹ 5,000 is taxable
 - None of the above
- (7) Maximum deduction allowed for life insurance premium, PPF, etc. u/s 80C is _____.
- ₹ 1,50,000
 - ₹ 1,00,000
 - ₹ 50,000
 - None of the above
- (8) Deduction u/s 80E is allowed for _____.
- Mediclaime premium
 - Interest on Education loan
 - Interest on Savings account
 - None of the above

- (9) If minor child earned income due to his/her skills or talent, how it is taxed ?
- (a) It is taxed separated in the hands of the minor child.
 - (b) It is clubbed with income of parents.
 - (c) It is not taxed.
 - (d) None of the above
- (10) Which of the following is not a component of GST ?
- (a) IGST
 - (b) VAT
 - (c) CGST
 - (d) SGST
- (11) When GST was introduced in India ?
- (a) 1st July, 2017
 - (b) 1st April, 2017
 - (c) 1st January, 2017
 - (d) None of the above
- (12) What is the full form of IGST ?
- (a) Integrated Goods and Sales Tax
 - (b) Integrated Goods and Service Tax
 - (c) Indian Goods and Service Tax
 - (d) None of the above
-